

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 31 januari 1922 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss ändring av den i enlighet med riksdagens skrivelse den 22 mars 1921, nr 98, utfärdade förordningen den 24 mars 1921 (nr 121) angående införselmonopol jämte fastställande av högsta pris å socker.

Genom en den 31 december 1921 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 9, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att medgiva sådan ändring av den i enlighet med riksdagens skrivelse den 22 mars 1921, nr 98, utfärdade förordningen den 24 mars 1921 (nr 121) angående införselmonopol jämte fastställande av högsta pris å socker, att bestämmelsen under § 3 c) i förordningen, att resande, som ankommit från utrikes ort, må för eget bruk mot erläggande av stadgad tull införa socker intill en myckenhet av fem kilogram eller den större myckenhet, som Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t därtill bemyndigar medgiver, måtte upphöra att gälla.

Då Kungl. Maj:t och riksdagen år 1919, inför sockerregleringens upphörande, i syfte att säkerställa tillgången på socker inom landet beslöto att ikläda staten garanti för vissa de svenska sockerbolagens kostnader för inköp av årets betskörd och dennas förädling, medförde detta nödvändigheten att bereda staten tillfälle att reglera sockerimporten

Utskottet.

Undantagsbestämmelsens tillkomst.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 7 saml. 1 häft. (Nr 1).

och därmed de inhemska priserna å socker. I sådant syfte tillkom förordningen angående införselmonopol å socker den 16 juli 1919 (nr 435), vars grundläggande stadgande innehöll, att socker icke finge, utom i vissa undantagsfall, till riket införas av annan än staten eller den eller dem, åt vilken eller vilka Kungl. Maj:t överläte sådan rätt. Vid garantins förnyande, senast beträffande 1921 års betskörd, har jämväl importmonopolets giltighet förlängts. Förordningen angående införselmonopol jämte fastställande av högsta pris å socker den 24 mars 1921 (nr 121) gäller tills vidare till och med den 31 oktober 1922.

Vid den tidpunkt, då sockerimportmonopolet infördes, var som bekant efterfrågan på socker, som nyligen frigivits, synnerligen stor, medan tillgången på svenskt socker var relativt begränsad. Anordningar måste därför vidtagas för sockertillgångens utfyllande genom en betydande import, som, enligt avtal den 26 juli 1919, beträffande införsel i större poster överläts på svenska sockerfabriksaktiebolaget. Det var därför — även om statsgarantin för sockerbolagen nödvändiggjorde importmonopol i stort — icke heller något statsintresse att förhindra import i sådan mindre omfattning, som icke kunde äventyra statens av den lämnade garantin föranledda ekonomiska intresse av det inhemska sockrets avsättning. Tvärtom torde det ha framstått såsom ur folknäringens synpunkt klokt att icke förhindra en sådan begränsad import. Vid sådant förhållande var det naturligt, att det ovan återgivna införselförbudet i 1919 års monopolörfattning begränsades genom ett undantag, vilket avfattades så, att resande, som ankommit från utrikes ort, finge för eget bruk mot erläggande av stadgad tull införa socker intill en myckenhet av fem kilogram eller den större myckenhet, som Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t därtill bemyndigade medgäve. Detta undantag — liksom huvudstadgandet — har införts även i de monopolörfattningar, vilka sedermera utfärdats. Emellertid synes det uppenbart, att alltsedan socker i tillräcklig mängd för det inhemska behovets tillfredsställande frambragts inom landet, den bestämmande anledningen till undantagets medgivande icke längre är för handen.

Propositionen.

Den föreliggande propositionen avser nu att utverka riksdagens medgivande därtill, att ifrågavarande undantagsbestämmelse upphör att gälla. Såsom skäl härför har chefen för jordbruksdepartementet till ovannämnda statsrådsprotokoll åberopat huvudsakligen den omständigheten, att efter sockerregleringens upphörande i Danmark — vilket enligt utskottet från jordbruksdepartementet meddelad uppgift inträffade med utgången av september 1921 — och efter i Danmark inträffade prisfall

å socker icke obetydliga kvantiteter socker med stöd av bestämmelsen i fråga införts till Skåne. Ökningen av denna import belyses av följande, till statsrådsprotokollet lämnade uppgifter rörande införseln från Danmark till Hälsingborg.

Under de trenne första kvartalen av 1921 hade av resande från Danmark införts sammanlagt 125 kilogram raffinerat socker, varvid största importen per månad utgjort 34 kilogram. Motsvarande införsel under oktober och november 1921 hade utgjort respektive 127 och 2,559 kilogram och under tiden 1—26 december 1921 15,637 kilogram.

Att den betydande införseln fortsatt även efter sistnämnda dag och till och med ytterligare något tilltagit, visa från generaltullstyrelsen utskottet meddelade siffror, enligt vilka införseln av socker till Hälsingborg genom resande från utlandet utgjort under tiden 27—31 december 1921 1,692 kilogram och under tiden 1—23 januari 1922 17,959.5 kilogram.

Av vad utskottet sålunda anfört och återgivit torde framgå, att det allmänna medgivandet för resande från utrikes ort att införa socker till viss myckenhet numera saknar det sammanhang med och den förutsättning i rådande förhållanden, vilka förefunnos, då medgivandet tillkom, ävensom att detsamma numera tages i anspråk i så stor utsträckning, att undantaget från monopolförordningens grundläggande bestämmelse icke blott tydligt framträder såsom en obefogad avvikelse från den gällande lagstiftningen på området utan även medför verkliga olägenheter, åtminstone för handlande med socker i den eller de orter, dit ifrågasvarande införsel företrädesvis äger rum. För den händelse i undantagsfall särskilt tillstånd till import av socker skulle anses påkallat, medger, på sätt föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet påpekat, avfattningen av införselmonopolförordningens § 1 Kungl. Maj:ts rätt att lämna sådant tillstånd.

*Utskottets
yttrande.*

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts föreslagna proposition nr 9, måtte medgiva sådan ändring av den i enlighet med riksdagens skrivelse den 22 mars 1921, nr 98, utfärdade förordningen den 24 mars 1921 (nr 121) angående införselmonopol jämte fastställande av högsta pris å socker, att bestämmelsen

Bevillningsutskottets betänkande Nr 1.

under § 3 c) i förordningen, att resande, som ankommit från utrikes ort, må för eget bruk mot erläggande av stadgad tull införa socker intill en myckenhet av fem kilogram eller den större myckenhet, som Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t därtill bemyndigar medgiver, må upphöra att gälla.

Stockholm den 31 januari 1922.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, friherre Fleming*, Antonsson*, K. A. Nilson i Kristinehamn, Wigforss, Wohlin, Björnsson*, Boman*, Johansson i Kullersta*, Björkman, Isak Svensson i Spekeröd, Uddenberg i Karlskoga, Bengtsson i Kullen*, Lövgren i Nyborg, Olsson i Ramsta och Brännström.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservation:

av herr *Lövgren* i Nyborg.
